

Picardie Manevraları

Picardie Manevraları, 12-18 Eylül 1910'da Fransa'nın Picardie bölgesinde yapılan bir tatbikattır. Birinci Dünya Savaşı'nda İngiliz ve Fransız ordularına başkomutanlık yapan Mareşal Ferdinand Foch komutasında yapılmıştır. Fransa, I. Dünya Savaşı öncesinde Avrupa'da siyasi bloklaşmanın kesin çizgilerle belirlenmeye başladığı bu süreçte Almanya'nın Berlin'de düzenlediği manevralara bir cevap niteliğinde; Picardie Manevraları'na titizlikle hazırlanmış ve tarafsız ülkelerden gözlemcileri de davet etmiştir. Osmanlı Devleti, bu manevralara Binbaşı Selahaddin Bey'i, Kolağası Mustafa Kemal'i ve Paris'te Ataşemiliter olarak görevli bulunan Binbaşı Fethi Bey'i gözlemci olarak göndermiştir. Mustafa Kemal manevralar sonunda söz alarak bazı eleştirilerde bulunmuştur. Mustafa Kemal'in sözleri ve yorumları Mareşal Foch'un dikkatini çekmiş, akşam verilen ziyafete Albay rütbesinden daha küçük olanlar çağrılmadığı hâlde; protokole aykırı olarak, Mustafa Kemal'i davet etmiştir. Picardie Manevraları hakkında Mustafa Kemal'in yorumunu, Ali Fethi Bey şöyle aktarmaktadır: *"Manevralar, tam bir düzen içinde üç gün sürdü. Son gün, Fransız ordusunun bütün dalları, iki saate yakın süren geçit resmi yaptı. Yanımda olan Mustafa Kemal, manevra sahasından ayrılırken şunları söyledi: 'Bu kadar hazırlık sulh için yapılmaz. Aklımızı başımıza almamız. Çıkacak harp, bütün dünyayı ateşe atabilir ve biz bunun dışında kalmamız.' Paris'e dönünce Harbiye Nezareti'ne gönderilecek raporu beraberce hazırladık ve bu kanaatimizi açıkça bildirdik. Ülkemiz için bulutları beliren bir dünya savaşından önce düşünülmesi gereken başka buhranlar, anlaşmazlıklar, için için kaynayan bunalımlar vardı."*

Mustafa Kemal Picardie Manevraları'nda (Solda 3. Kişi)

Mustafa Kemal Atatürk, Picardie Manevraları'nı izlerken yaklaşan I. Dünya Savaşı'nın yaratacağı yıkımı sezmekte ve Osmanlı Devleti'nin takip etmesi gereken siyaseti de tespit etmektedir. Cumhuriyet Gazetesi yazarı Abidin Daver, o sırada Paris'te Mustafa Kemal'le yaptığı görüşmeyi şöyle anlatır: *"Mustafa Kemal'le, 1910 yılının Eylül ayında Paris'te, Luna Park'ta karşılaştım. Yanında Fethi Bey vardı. Bir süre önce, Fransız ordusunun Picardie'de yaptığı manevraları izlediklerini bildiğimden, çocukluğumdan beri içimdeki askerlik merakı ile kendisinden manevralar konusundaki izlenimlerini sordum. Görüşünü şöyle özetledi: 'Uçaklar savaşta önemli rol oynayacaktır. Fransız sahra topçusu mükemmel, fakat Fransız piyadesi kırmızı pantolonlarıyla çok iyi bir hedef teşkil eder. Fransız ordusu, gereğinden fazla ateşli ve saldırgan bir ruhla yetiştirilmektedir.'* Havacılık o zaman henüz yeni tutunmuştu. Sadece, o da çok elverişli havalarda, gözlem hizmetlerinde kullanılmakta idi. İtiraf edeyim ki Mustafa Kemal'in havacılık konusundaki görüşlerinde isabet olduğuna pek inanmamıştım. Dört yıl sonra, Birinci Dünya Savaşı'nda, hava gücünün kesin etkisi görüldü. Havacılığın daha yeni filizlenmeye başladığı bir çağda, gök egemenliğinin önemini ve geleceğini görerek benimseyen Atatürk, görüş ve düşüncelerinde yanılmamıştı."

Mustafa Kemal, savaşta hava kuvvetlerinin önemini görmüş ve yeni Türk Devleti'nin oluşumunda gerçekleştirdiği devrimlere bir yenisini daha eklemiş ve 16 Şubat 1925'te Türk Tayyare Cemiyetini kurarak; Türk havacılığının gelişmesini, güçlendirilmesini sağlamıştır.

Mustafa Kemal, Fransa'da Picardie Manevraları'nda. Mustafa Kemal (sağda), Binbaşı Selâhaddin (ortada) ve Paris Ataşemiliteri Fethi Okyar (solda)

Nevin YAZICI

KAYNAKÇA

BAYUR, Hikmet, **Atatürk (Hayatı ve Eseri: Doğumundan Samsun'a Çıkışına Kadar)**, TTK, Ankara 1990.

BELEN, Fahri, **Atatürk'ün Asker Kişiliği**, Millî Eğitim Yayınevi, İstanbul 1963.

ERENLİ, Muhterem, "Atatürk ve Havacılık", **Atatürk Araştırma Merkezi Dergisi**, C II, S 4, Kasım 1985.

İĞDEMİR, Uluğ, **Atatürk'ün Yaşamı (I. Cilt 1881-1918)**, TTK, Ankara 1980.

Üç Devirde Bir Adam: Fethi Okyar, Yay. Haz. Cemal Kutay, İstanbul 1980.

29/03/2025 tarihinde <https://ataturkansiklopedisi.gov.tr/bilgi/picardie-manevralari/?pdf=3414> adresinden erişilmiştir